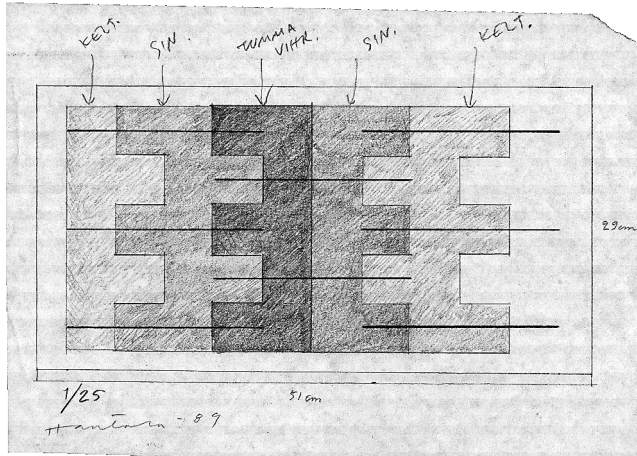

VÄRI JA GEOMETRIA

Jorma Hautala, *Luonnos maalausta varten*, 1989, lyijykynä paperille, 18,2 x 26 cm.

Pitkän uransa aikana Jorma Hautala (s. 1941) on keskittynyt taiteessaan geometrisen abstraktion kysymyksiin: väriin, perusmuotoihin ja rakenteeseen. Ympyrät, kolmiot ja neliöt, suorat ja janat yhdessä hienostuneen koloristisen ilmaisun kanssa ovat hänen työskentelynsä ehtymätön lähde. Asenteeltaan hän on rationalisti ja klassisen harmonian kannattaja; hän on harkitsevainen ja vakava olematta dogmaattinen. Yliilyönnit ja korostetut ristiriidat ovat hänen taiteelleen vieraita. Se ei kuitenkaan tarkoita, että hän olisi sokea sattuman runollisuudelle tai teosten synnyttämille odottamattomille assosiaatioille ja sivumerkityksille.

Vuosien kuluessa Hautalan taiteesta on melkein tullut hyvän suomalaisen maun normi. Taiteilijan kannalta tilanne voi olla ongelmallinenkin, jos tuntuu siltä, että ympäristön odotukset alkavat sitoa mielikuvitusta. Hautala ei kuitenkaan ole halunnut luopua uteliaisuudestaan, vaan päinvastoin seuraamalla aikalaistaidetta ja ylläpitämällä vuoropuhelua abstraktin taiteen perinnön kanssa hän on alinomaan pienin askelin uudistunut.

Amerikkalaisen 1980- ja 1990-lukujen esittävän maalaustaiteen dekonstruktion menetelmät rikastuttivat Hautalan maalausten rinnastuksia ja kontrapunkteja. Hänen työnsä tulivat musikaalisemmiksi. Yhteyksillä virolaisiin maalareihin on ollut hänelle suuri merkitys esimerkiksi art decon ja venäläisen suprematismien ideoiden työstämisessä. Myös matkat Väli-Amerikkaan ja tutustuminen maya-arkkitehtuurin monumentteihin ovat jättäneet jälkensä hänen taiteeseensa. Ylipäätään arkkitehtuuri on Hautalalle sekä tärkeä ajatuksellinen herätteiden antaja että konkreettinen työtilaisuuksien kohde. Hän on toteuttanut useita rakennettuun tilaan sovitettuja seinämaalauksia ja osallistunut arkkitehtuuriprojekteihin värisuunnittelijana.

Yhteys valistuksen arvoihin on ominaista Hautalan estetiikalle. Koloristina hän on päivän maalari; hänen työnsä virittyvät duuriin. Maavärejä hän ei kuitenkaan sulje pois paletiltaan, vaan päinvastoin serigrafioissaan hän on kehittynyt niiden taiturilliseksi käyttäjäksi. Hän perustaa maalaustaiteen objektiivisille kvaliteeteille – muodolle ja värille. Itseilmaisulla on toissijainen merkitys. Hänen taiteensa apollonisessa maailmassa metafysiikalla tai mystiikalla on vain etäisiä tai tahattomia kaitoja. Tällainen asenne kirkastaa, joskin se voi myös ohentaa ilmaisua.

Tiede & edistys -lehden mustavalkoiseen painoasuun Hautala koloristina suositteli lyijykynäluonnoksiaan, jotka ovat väliasteita ja muistiinpanoja maalauksia ja serigrafioita varten. Niistä välittyy ensisijassa taiteilijan tapa ratkaista komposition kysymyksiä, hänen konstruktiivinen asenteensa.